

یکشنبه 26 شهریور-26 ذی الحجه 1438-17 سپتامبر 2017

آغاز دوره چهارم مشروطه، عصر سلطه آمریکا بر ایران (1320 ش)

آغاز دوره چهارم مشروطه، عصر سلطه آمریکا بر ایران (1320 ش)

پس از سقوط رضاخان پهلوی در جریان جنگ جهانی دوم و ورود نیروهای متفق به ایران، محمد رضا پهلوی با حمایت متفقین بر اریکه سلطنت تکیه زد. از این زمان دوره سوم مشروطه که از ابتدای زمامداری خفقان و بار و استبدادی رضاخان شکل گرفته بود پایان پذیرفت و دوره چهارم مشروطه آغاز شد. در این میان، سران متفقین در کنفرانس سه جانبه خود در آذرماه 1322 در تهران، برای تقسیم منافع استعماری خود در ایران به توافق رسیدند و کمک اقتصادی به ایران را برای چپاول بیشتر، تضمین نمودند. سال‌های 1320 تا 1327 ش را باید دوران رقابت استعمار کهن انگلیس با استعمار جدید آمریکا در ایران دانست. این رقابت در جریان کودتای 28 مرداد 1332 به اوج خود رسید و از آن پس دوران دیگر مشروطه با دیکتاتوری سیاه شاه و سلطه کامل آمریکا آغاز گردید. مهم‌ترین حادثه در این دوران، ملی شدن صنعت نفت ایران در 29 اسفند 1329 ش بود که در نهایت با شکاف بین جبهه سیاسی و مذهبی، قیام مردمی با شکست مواجه شد.

الغاء يك جانبه قرارداد 1975 الجزایر توسط "صدام حسین" رئیس جمهور بعثی عراق (1359 ش)

با سقوط محمدرضا شاه و پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، ستون نظامی ساختار امنیتی متمایل به غرب در منطقه فروپاشید، منطقه خلیج فارس با بحران خلأ قدرت طرفدار غرب مواجه گردید و موازنه قوا زیر سؤال رفت. پیروزی انقلاب اسلامی ایران، آثار عمیقی بر مناسبات کشورهای منطقه و قدرت‌های بزرگ صاحب نفوذ در آن بر جای گذاشت. در سطح بین‌المللی، انقلاب اسلامی، موازنه قوا به سود غرب در دهه‌های پس از جنگ دوم جهانی را برای اولین بار تغییر داد و راه را برای ظهور و بروز نیروهای جدید در منطقه هموار ساخت. در این حال رقابت بر سر کسب مقام ژاندارمی و جانشینی شاه را در بین کشورهای منطقه شدت بخشید و قدرت‌های جهان که منافع خود را در منطقه در خطر می‌دیدند، تصمیم به سرنگونی نظام نوپای اسلامی گرفتند. از این رو، با حمایت و تشویق رژیم بعث عراق، هدف خود را تعقیب می‌کردند. در این حال و در هنگامی که ایران درگیر مشکلات داخلی پس از انقلاب و حل این مسائل و نابسامانی‌های برجای مانده از رژیم گذشته بود، عراق از فرصت استفاده کرده، به طور مکرر، به تجاوز هوایی، زمینی و دریایی علیه ایران اقدام می‌نمود. گسترش این حملات در دوره‌های زمانی مختلف، این نتیجه را می‌رساند که عراق، برنامه‌ریزی دقیقی برای حمله به ایران داشته است. همچنین پس از چند ماه که از حملات پراکنده ارتش بعث عراق در مرزهای ایران می‌گذشت، در مجلس ملی عراق، جلسه اضطراری، تشکیل شد و صدام حسین دیکتاتور این کشور، قرارداد 1975 الجزایر که مرزهای بین‌المللی را معین کرده بود ملغی اعلام کرد. وی الغای این موافقت‌نامه را مطابق با سیستم شورای فرماندهی انقلاب عراق عنوان نمود و گستاخانه مسئولیت قانونی این الغا را بر دوش جمهوری اسلامی ایران انداخت. براساس تصمیم شورای فرماندهی عراق که صدام حسین آن را اعلام نمود، ابرودرود به طور کامل به عراق و اعراب تعلق پیدا می‌کرد. وی با الغای یکطرفه قرارداد 1975 م، در حقیقت آغاز تجاوز نظامی رژیم بعثی را اعلام کرد تا مگر بتواند مطامع و خواسته‌های جاه‌طلبانه خود را از طریق جنگی ظالمانه و ناخواسته بر مردم ایران تحمیل کند. او در حالی عنوان کرد که عراق هیچ گونه چشمداشتی به خاک ایران ندارد که در همان زمان چندین نقطه مرزی جمهوری اسلامی ایران را به تصرف درآورده بود. اعلام تصمیم شورای فرماندهی عراق منجر به جنگ تحمیلی در 31 شهریور 1359 گردید که نود و چهار ماه به طول انجامید و حماسه‌های جاودان از رشادت‌های ملت غیور ایران به نمایش گذاشت. در این جنگ ده‌ها کشور بیگانه، سیل کمک‌های مالی، تسلیحاتی و نیز نیروهای نظامی و تبلیغاتی خود را به عراق روانه کردند تا بتوانند ایران اسلامی را به زانو درآورند. اما مقاومت سرسختانه ملت مسلمان ایران با رهبری حکیمانه حضرت امام خمینی(ره)، دشمنان را ناکام ساخت و بدون آن‌که جنگ به نتیجه دلخواه آنان برسد، در مرداد 1367 به پایان رسید.

تشکیل نیروهای سه گانه در سپاه پاسداران به فرمان امام خمینی(ره) (1364 ش)

تا سال 1364، اغلب عملیات‌های جنگ با همکاری و حضور ارتش و سپاه به طور مشترک انجام می‌شد. پس از مدتی، ضرورت جنگ ایجاب نمود تا سپاه به طور مستقل به اجرای عملیات بپردازد تا این که حکم حضرت امام خمینی(ره) در 26 شهریور سال 1364 مبنی بر تشکیل سه نیروی زمینی، هوایی و دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، موجبات آن را فراهم آورد. با ابلاغ این فرمان، مسئولین سپاه به گسترش سازمان رزمی و جذب 1500 گردان نیرو پرداختند. از آن زمان، پاسداران جان برکف سپاه، عملیات‌های مهم و موفق در جنگ به انجام رساندند و ضمن وارد آوردن ضربات هولناک بر دشمن بعثی، موفقیت‌های کم نظیری، نصیب جمهوری اسلامی ایران به ارمغان

پایان جنگ دوم ایران و روس با شکست "عباس میرزا" ولیعهد فتحعلی شاه قاجار (1242 ق)

عهدنامه یرلم و گلستان که در پی شکست ایران از روسیه در جنگ اول دو کشور به امضا رسید، مرز بین ایران و روسیه را به درستی معین نکرده بود. از این رو نارضایتی مردم نواحی ایرانی تمکک شده توسط روس یرلم ها، باعث شد که شعله یرلم جنگ، بار دیگر فروزان شود. در ابتدا، پیروزی باقوای ایران بود، ولی بعدها، نیروهای روسی، ضربات سختی وارد آورده و بر اثر خیانت و نیز بدگویی بعضی از افراد، سپاه ایران شکست را پذیرا شد. تسخیر قلعه یرلم عباس آباد توسط روس یرلم ها، امید ایران را به یأس تبدیل کرد و خواهان صلح گردید. پس از آن قرارداد ترکمانچای منعقد شد که به مراتب از عهدنامه یرلم و گلستان شوم یرلم تر بود. به موجب این قرارداد، ولایات وسیعی از ایران به روسیه الحاق گردید و امتیازات فراوانی به این دولت تعلق یافت.

انجام مذاکرات صلح "کمپ دیوید" بین سران مصر و رژیم صهیونیستی (1978م)

با پایان یافتن جنگ چهارم اعراب و اسرائیل در اکتبر 1973م، خاورمیانه و جهان اسلام شاهد یک تحول عجیب و یک تصمیم جدید در میان یکی از کشورهای سردمدار مبارزه با صهیونیسم بود. انور سادات، رئیس جمهور وقت مصر پس از سرخوردگی از شکست در برابر رژیم صهیونیستی و اتخاذ سیاست نزدیکی به غرب، در ژوئیه 1977م اعلام کرد در ازای خروج نیروهای رژیم صهیونیستی از سرزمین یرلم های اشغالی صحرای سینا، حاضر به امضای قرارداد صلح با رژیم اشغال یرلم گر قدس خواهد بود. وی چهار ماه بعد در 19 نوامبر 1977م در میان بُهت جهان اسلام و کشورهای عرب در یک سفر خفت یرلم بار به سرزمین یرلم های اشغالی فلسطین با مقامات اسرائیلی دیدار کرد و در پارلمان رژیم صهیونیستی سخنرانی نمود. این حرکت از سوی کشورهای عربی و نیز سازمان آزادی یرلم بخش فلسطین به عنوان تسلیم محض قلمداد گردید و به شدت محکوم شد. با این حال مذاکرات صلح میان سران دو رژیم با میانجی یرلم گری آمریکا ادامه یافت. به دنبال این امر، در هفدهم سپتامبر 1978م، ضمن ملاقات روسای جمهوری آمریکا و مصر و نخست وزیر رژیم صهیونیستی در کمپ دیوید آمریکا، انور سادات که در مسیر ذلت و خفت قرار گرفته بود، نه تنها به اعتقادات دینی و اسلامی، بلکه به آرمان یرلم های عربی و ملی نیز خیانت نمود و با امضای موافقت نامه یرلم ای، زمینه انعقاد پیمان ننگین کمپ دیوید در 26 مارس سال 1979م را فراهم آورد. به موجب این قرارداد، پس از تخلیه صحرای سینا از نیروهای صهیونیستی، صلح نهایی میان دو رژیم منعقد می یرلم گردید. هم یرلم چنین در این قرارداد به تشکیل حکومت خودمختار فلسطینی نیز اشاره شد که بعدها به آن نیز عمل نگردید. این قرارداد از سوی تمامی کشورهای اسلامی و عربی محکوم شد و بسیاری از این کشورها، روابط سیاسی خود را با رژیم مصر قطع کردند. (ر.ک: 26 مارس) آوردند. در حال حاضر، تشکیلاتی منسجم و مقتدر از برادران سپاهی در زمین، هوا و دریا، در کران تا کران میهن اسلامی حضوری فعال و پرثمر دارند.